

Valsts kanceleja

NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU UN MINISTRU KABINETA
SADARBĪBAS MEMORANDA ĪSTENOŠANAS PADOME

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082949, e-pasts nvo@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

5.3.2/10

**Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda
īstenošanas padomes sēdes protokols**

Protokols Nr. 10

2020. gada 28. oktobrī

Attālināti (Rīgā, Brīvības bulvārī 36, Ministru kabineta Zaļajā zālē)

Sēdi vada:

Jānis Čitskovskis – Valsts kancelejas direktors, Memoranda padomes vadītājs

Sēdē piedalās padomes locekļi un to pārstāvji:

1. Andris Gobiņš – Memoranda padomes vadītāja vietnieks, biedrības "Eiropas Kustība Latvijā" prezidents
2. Raivis Kronbergs – Tieslietu ministrijas valsts sekretārs
3. Ingus Alliks – Labklājības ministrijas valsts sekretārs
4. Jana Salmiņa (aizvieto Baibu Bāni) – Finanšu ministrijas pārstāve
5. Māris Klismets (aizvieto Edvīnu Balševicu) – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvis
6. Pēteris Vilks – Pārresoru koordinācijas centra vadītājs
7. Ivars Balodis – nodibinājuma "Invalīdu un viņu draugu apvienība "APEIRONŠ" valdes priekšsēdētājs
8. Āris Ādlers – biedrības "Alianse Pārnozāriskai Ilgtspējīgai attīstībai" prezidents
9. Agnija Jansone – biedrības "Latvijas Jaunatnes padome" pārstāve
10. Agnese Frīdenberga – biedrības "Sabiedriskās politikas centrs "Providus"" pārstāve
11. Jānis Rozītis – nodibinājuma "Pasaules dabas fonds" direktors
12. Uldis Dūmiņš – biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" pārstāvis
13. Inese Vaivare – biedrības "Latvijas Platforma attīstības sadarbībai" direktore

Citi sēdes dalībnieki:

Agnese Rācene-Krūmiņa – Tieslietu ministrija

Kristīne Zonberga – biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse"

Terezija Mackare – biedrība "Rīgas aktīvo senioru alianse"

Vijārs Griķis – biedrība "Latvijas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrību apvienība"

Jānis Ozols - Finanšu ministrija

Ilze Trušinska – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Inita Pauloviča – Valsts kanceleja

Jeļena Šaicāne – Kultūras ministrija

Viesturs Ūlis – biedrība "Nacionālā zvejniecības ražotāju organizācija"

Dace Upeniece – biedrība "Latvijas Veterinārārstu biedrība"
Juris Dzelme – Nodibinājums "Augstākās izglītības kvalitātes centrs"
Andrejs Melnalksnis - Latvijas Iekšlietu darbinieku arodbiedrība
Inete Ielīte – biedrība "Latvijas bērnu forums" un biedrība "Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls"

Protokolē:

Zane Legzdiņa-Joja – Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante

Sēdi sāk plkst. 11.00

Sēdes darba kārtība:

Nr. p.k.	Jautājums	Ziņo/Uzaicinātie
1.	30.09.2020. sēdes protokola un 28.10.2020. sēdes darba kārtības apstiprināšana	Jānis Citskovskis Valsts kancelejas direktors, Memoranda padomes vadītājs
2.	Progresā ziņojums par Atvērtās pārvaldības rīcības plāna 2021.–2022. gadam apņemšanos īstenošanu	Inese Kuške Valsts kanceleja
5.	Dažādi: 1) Par priekšlikumiem Memoranda padomes darba plānam 2021.gadam; 2) Par Memoranda padomes ikgadējo konferenci; 3) nākamās sēdes norises laiks (25.11.2020. pkst.11.00) un darba kārtība	Jānis Citskovskis Valsts kancelejas direktors, Memoranda padomes vadītājs

1. jautājums

30.09.2020. sēdes protokola un 28.10.2020. sēdes darba kārtības apstiprināšana

Ziņo: J. Citskovskis

Nolemts:

1. Apstiprināt 30.09.2020. sēdes protokolu.
2. Apstiprināt 28.10.2020. sēdes darba kārtību, sadaļu Dažādi papildinot ar sabiedrības iesaiste ES Atjaunošanas plāna izstrādē un Memoranda padomes darba organizācija.
3. Pieņemt zināšanai, ka Memoranda padome rakstiskajā procedūrā 2020. gada oktobrī ir pieņēmusi lēmumu deleģēt A. Lāci no biedrības "Sabiedriskās politikas centrs "Providus"" Kultūras ministrijas izveidotajā darba grupā saliedētas sabiedrības politikas plānošanas dokumentu projektu nākamajam plānošanas periodam izstrādei deleģēt un U. Dūmiņu no biedrības "Zemgales nevalstisko organizāciju centrs" valsts budžeta programmas "NVO fonds" projektu pieteikumu vērtēšanas komisijā.

2. jautājums

Progresā ziņojums par Atvērtās pārvaldības rīcības plāna 2021.–2022. gadam apņemšanos īstenošanu

Ziņo: I. Kuške

I. Kušķe, uzsverot līdzšinējo Memoranda padomes lomu atvērtās pārvaldības iniciatīvu īstenošanā, iepazīstina ar Latvijas Ceturtā Nacionālā atvērtās pārvaldības rīcības plāna ievāru, konkrētiem mērķiem un to ietvaros īstenojamajiem pasākumiem, īstenoto komunikāciju ar iesaistītajām pusēm un paveikto kopš plāna apstiprināšanas 2020. gada februārī.

A. Gobiņš pauž gandarījumu, ka Valsts kancelejas virsvadībā atvērtās pārvaldības idejām ir nepieciešamais atbalsts īstenošanai. Vērtējot konkrētus pasākumus, lūdz pievērst uzmanību integritātes pakta trūkumiem, kas, piemēram, izgaismojās "kapu tramvaja" gadījumā, sekmējot uzraudzības efektivitāti. Vērš uzmanību uz augsto sadarbības potenciālu Memoranda padomes darbības plāniem un atvērtās pārvaldības plāna pasākumu īstenošanai, uzsverot, piemēram, Tiesību aktu portāla projektu. Kā arī norāda, ka lobēšanas regulējumā rūpīgi jāvērtē uz to personu loks, uz kurām regulējums attiecināms, uzsverot, ka būtiska loma regulējuma izstrādē ir arī valsts pārvaldē nodarbinātajiem.

I. Kušķe skaidro, ka integritātes pakta kā metodes turpmākajā izmantošanā svarīgi līdzšinējo pieredzi izvērtēt, kā arī nodrošināt finansiālu neatkarību, kā arī norāda, ka pēdējā laikā nevalstisko organizāciju iesaiste iepirkumu procesos kā uzraudzības ietvaram ir palielinājusies. Papildus norāda, ka plānots lobēšanas regulējumu attiecināt uz izpildvaru un lēmējvaru.

A. Gobiņš vēlreiz uzsver, ka atklātība par kontaktiem ar biznesa pārstāvjiem utt., būtu nodrošināma arī attiecībā uz vidējo un zemāko ierēdniecības līmeni.

A. Jansone atgādina, ka sākotnēji integritātes pakts kā metode tika izmantots Latvijas Nacionālās Bibliotēkas projektā, kur bija veiksmīgs, tikai pēc tam attīstīts Skanstes ielas tramvaja līnijas projektā.

U. Dūmiņš vēlas atgādināt, ka biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse" ir iesaistītā puse atvērtās pārvaldības plāna īstenošanā un līdz šim ir aktīvi iesaistījusies plāna mērķu sasniegšanā.

I. Vaivare norāda uz līdzībām atvērtās pārvaldības un ilgspējīgas attīstības mērķu iniciatīvās un aicina apsvērt iespējas Latvijā apvienot abas iepriekšminētās iniciatīvas, kā piemēram, tas ir Skotijā. Uzsver, ka pieredzē valsts pārvaldes puse reaģē ātrāk un labāk, aicina uz diskusiju kopā ar Pārresoru koordinācijas centru.

I. Kušķe informē par iespēju nevalstiskajām organizācijām deleģēt pārstāvi OECD Inovatīvo sabiedrības līdzdalības iespēju tīklā.

A. Gobiņš informē, ka par šādu iespēju ir konsultējies ar biedrību "Latvijas Pilsoniskā alianse", kuras direktore K. Zonberga izrādījusi interesi, attiecīgi ņemot vērā iepriekšminētās biedrības darbības ietvaru, šī organizācija būtu labākā iespējamā kandidatūra dalībai šādā formātā.

Nolemts:

1. Pieņemt zināšanai Valsts kancelejas sniegto informāciju.

Valsts kancelejas prezentācija pieejama Ministru kabineta tīmekļvietnē - http://www.mk.gov.lv/sites/default/files/editor/Lidzdaliba/ogp4_mp_281020_prezentacija_v2.pdf. Turpat pieejami arī citi materiāli par atvērtās pārvaldības iniciatīvu.

2. Dažādi

Izsakās: J. Čitskovskis, I. Pauloviča, Z. Legzdiņa-Joja, A. Gobiņš, J. Rozītis, I. Vaivare, J. Ozols, J. Salmiņa, A. Jansone, K. Zonberga, U. Dūmiņš, P. Vilks

Z. Legzdiņa-Joja aicina Memoranda padomes locekļus – valsts pārvaldes institūcijas un nevalstiskās organizācijas sniegt priekšlikumus Memoranda padomes darba plānam trīs gadu periodā, priekšlikumi tiek gaidīti līdz 2020. gada 22. novembrim. Vienlaikus norāda, ka no

esošā darba plāna uzdevumiem ir daži, kuru īstenošana turpināsies arī 2021. gadā.

A. Gobiņš pauž atbalstu ilgtermiņa skatījumam, detalizāciju attīstot pēc nepieciešamības.

Z. Legzdiņa-Joja un **I. Pauloviča** skaidro līdz šim paveikto Memoranda padomes ikgadējās konferences organizēšanā, norādot, ka noteikti ir iespējams turpināt jau Memoranda padomes rīkotajās konferencēs sāktu ietvaru par nevalstiskā sektora vides tiesiskumu, alternatīva ir bijusi tēma "Covid-19 krīzes mācības", kas attīstīta koncentrējoties uz tēmu "drošumspēja" sadarboties un reaģēt krīzes situācijā, lūdz Memoranda padomes lēmumu par konferences ietvaru. Aicina dot ziņu par vēlmi iesaistīties konferences rīkošanā Memoranda padomes sekretariātam, attiecīgi tiks organizēta tikšanās.

K. Zonberga norāda, ka Saeimai ir piedāvāta iespēja rīkot kopīgu konferenci, tomēr, lai izšķirtos par šādu risinājumu, jātagaida Saeimas atbildīgo personu lēmums.

A. Gobiņš informē par kritiku par sabiedrības līdzdalības iespējām Eiropas Savienības Atjaunošanas un noturības mehānisma (RRF) plānošanā, kas ir apspriestas ar Finanšu ministrijas atbildīgajām amatpersonām. Norāda arī uz konkrētu priekšlikumu – attīstīt demokrātijas māju (iespējams, ka lokācijas vieta ir "Stūra māja") kā vietu nevalstiskā sektora organizāciju darbībai, norisēm, lūdzot Valsts kancelejas un Kultūras ministrijas atbalstu.

A. Jansone iepazīstina ar Memoranda padomes nevalstisko organizāciju puses locekļu priekšlikumiem lēmumprojektam:

(1) Memoranda padome atgādina, ka Eiropas Komisija bija mudinājusi visas dalībvalstis savus Atveseļošanās un noturības plānus izstrādāt ciešā sadarbībā ar pilsonisko sabiedrību.

(2) Memoranda padome, vērtējot līdzšinējo Atveseļošanās un noturības plāna pasākumu izstrādes procesu, atzīst, ka līdzdalības procesam vajadzēja būt plašākam un vispusīgākām konsultācijās par prioritātēm un atbalstāmām aktivitātēm Latvijā ar plašāku pilsonisko sabiedrību.

(3) Memoranda padome konstatē, ka līdz šim nenotikušo plašāku konsultāciju dēļ, dažādas svarīgas idejas nav varējušas izskanēt vai tikt iekļautas sākotnējā piedāvājumā, tā arī piem. atbalsts "Demokrātijas māju" izveide Rīgā un ārpus tās, kas piedāvātu mājvietu demokrātijas kultūras un inovācijas attīstībai, izpētei un domnīcām, mājvieta pilsoniskās sabiedrības interešu aizstāvības organizācijām, jaunām biedrībām un iniciatīvām, kā arī sociālajiem uzņēmējiem. Demokrātijas mājas nodrošinātu pilsoniskā dialoga pamatus, kvalitatīva dialoga attīstību t.sk. sinerģijas biedrību starpā, vietu diskusijām, kā arī ilgtspējīgu atbalstu kvalitatīvu lēmumu pieņemšanai pašvaldību, valsts un starptautiskā mērogā. Lūdz skaidrot, kā un kad sabiedrība varēs sniegt priekšlikumus.

J. Ozols informē par procesu, kādā notikusi priekšlikumu apspriešana Atveseļošanās un noturības plāna iespējamajiem pasākumiem, norādot, ka, pirmkārt, pasākumiem jāatbilst Latvijai kā valstij izteiktajām rekomendācijām dažādu jomu pilnveidošanā, otrkārt, būtiska daļa finansējuma, proti, 37 % plānota enerģētikai un klimata neitralitātei, kur jau iepriekš ir apspriestas prioritātes enerģētikas plāna ietvaros, 20 % plānoti digitālajiem ieguldījumiem, par kuriem ir diskusijas notiek. Uzstādījums ir sagatavot valdības redzējumu, piedāvājot sākotnējo redzējumu, attiecīgi 2020. gada novembrī plānotas publiskas diskusijas ar nevalstiskajām organizācijām un sociālajiem partneriem par valdības redzējumu. Šobrīd plānots, ka Latvija sniegs priekšlikumus Eiropas komisijai 2021. gada aprīlī, līdz tam iespējas iesaistīties būs. Attiecībā uz "demokrātijas māju" ideju Finanšu ministrija aicinātu nevalstiskās organizācijas runāt ar Valsts kanceleju kontekstā ar valsts pārvaldes reģionalizācijas idejām. Vērš uzmanību, ka Finanšu ministrija ir aicinājusi ministrijas un citas institūcijas ideju izstrādē iesaistīt nozares organizācijas un ir gatava risināt arī konkrētas līdzdalības problēmas.

K. Zonberga kritiski izsakās par konsultēšanos ar sabiedrības pārstāvjiem tik nozīmīga finanšu instrumenta, kāds Atveseļošanās un noturības plāns, izstrādes procesā, kur ir būtiskās atšķirības starp to, kā konsultēšanos redz Eiropas Komisija un Finanšu ministrija. Norāda, ka līdz šim izmantotajā pieejā iespējas iesniegt dažādas idejas nav bijušas, un pauž bažas, vai līdz ar to

situācijā, kad valdība diskutēs par ministriju idejām, faktiski tās apstiprinot, būs jēga konsultēties par jau apstiprinātiem piedāvājumiem?

J. Ozols pauž redzējumu, ka būtiska plāna sastāvdaļa ir politiski panāktas vienošanās par īstenojamām reformām. Vēlreiz uzsver, ka pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem iespējas iesaistīties būs.

I. Vaivare vēlas noskaidrot, kurā datumā Finanšu ministrija iesniegs plānu Eiropas Komisijai komentāriem, kā arī kāds būs dokumenta formāts - plāns vai informatīvais ziņojums?

J. Ozols skaidro, ka konsultācijas plānotas 2020. gada novembrī. Dokuments plānots kā informatīvais ziņojums, līdz šī gada beigām varētu tiks skatīts Ministru kabinetā. Vēlāk, kad Eiropas komisija būs sagatavojusi veidlapas, tās tiks sagatavotas, provizoriski tas varētu notikt 2021. gada aprīlī. Vienlaikus informē, ka Eiropas Savienībā regulējuma izstrādes process ir lēnāks nekā tika iepriekš plānots, dialoga procesi noslēgsies nākamā gada sākumā.

A. Gobiņš aicina Finanšu ministriju nedēļas laikā iesniegt informāciju par laika ietvaru, kādā plānotas aktivitātes, norādot, ka ir svarīgi zināt termiņus, ņemot vērā, ka sektorā viedokļa sniegšanai jāuzrunā simtiem organizāciju.

K. Zonberga norāda, ka būtiski, lai sabiedrībai tiek nodota informācija, kad un kā var līdzdarboties, un nodrošināt jēgpilnas konsultācijas.

U. Dūmiņš vērš uzmanību, ka reģionos aptaujas ātri nav iespējams noorganizēt, bet saistībā ar šo plānu būtu būtiski nodrošināt, ka cilvēkiem ir iespēja izteikties!

J. Salmiņa norāda, ka Finanšu ministrija piekrīt sagatavot un atsūtīt grafiku, tomēr nevar saskaņot nevalstisko organizāciju piedāvāto lēmumprojektu.

J. Citkovskis uzsver, ka būtiskas tālāk veicamās darbības nevis kādu noteiktu viedokļu fiksēšana protokolā. Aicina visas iesaistītās puses ievērot, ka konkrētas lietas būtu fiksējamas protokolā, ja tiek panākta vienošanās, un lai gan kritika vienai vai otrai pusei ir vēlama, tomēr tā nedrīkst tikt uzspiesta kā protokolā fiksējams kopīgais viedoklis.

A. Gobiņš atkārtoti aicina uzlabot Memoranda padomes darbības efektivitāti, tostarp nodrošinot pieņemto lēmumu īstenošanu.

I. Vaivare Memoranda padomē pārstāvēto nevalstisko organizāciju vārdā aicina iesaistītās puses vienlaikus ar darba plāna priekšlikumiem apdomāt un iesūtīt priekšlikumus par šādiem aspektiem:

- 1) vairāk domāt par citu nevalstisko organizāciju iesaistīšanu – laicīgāk izsūtītas darba kārtības, to saskaņotība ar Memoranda padomes ikgadējo darba plānu un ārkārtas jautājumi, kuros piemērojama cita procedūra. Uzsver, ka Memoranda padomē pārstāvētajiem nevalstisko organizāciju cilvēkiem mērķis ir pārstāvēt sektoru nevis pašiem sevi;
- 2) lēmumu redzamība – preses komunikācija, lēmumu izsekojamība;
- 3) apkopot un publiskot personas, kuras ir deleģētas dažādos formātos, lai ar tām var komunicēt gan nevalstisko organizāciju, gan Memoranda padomes pārstāvji.

P. Vilks, skaidrojot iespēju skatīt Memoranda padomes sēdē jautājumu par iespējām valsts kapitālsabiedrībām ziedot pilsoniskās sabiedrības organizācijām, uzsver, ka esošais regulējums ir balstīts politiski pieņemtā lēmumā, tomēr jautājumi, kuri tiek skatīti sēdēs, ir jāsagatavo, lai būtu skaidrs gan mērķis, kādēļ jautājums tiek iekļauts darba kārtībā, gan iespējas izmaiņām.

K. Zonberga aicina paplašināt iespējas ziedot pilsoniskās sabiedrības organizācijām, norādot, ka regulējums šobrīd ir šķērslis.

Nolemts:

1. Priekšlikumus Memoranda padomes darba plānam trīs gadu periodā sniegt līdz 2020. gada 22. novembrim, tostarp, izteikt priekšlikumus Memoranda padomes darba efektīvākai organizēšanai.
2. Atbalstīt Memoranda padomes ikgadējās konferences rīkošanu ietvarā "drošumspēja", sagaidot arī Saeimas lēmumu par iespējamo sadarbību.

3. Pieņemt zināšanai Finanšu ministrijas sniegto informāciju par Latvijas nacionālā Atveseļošanas un noturības plāna izstrādes līdzšinējo procesu.
4. Finanšu ministrijai sagatavot un līdz 2020. gada 4. novembrim iesniegt Memoranda padomes sekretariātam nosūtīšanai nevalstiskajām organizācijām indikatīvo plānu aktivitātēm Latvijas nacionālā Atveseļošanas un noturības plāna izstrādei.
5. Nākamo Memoranda padomes sēdi organizēt 2020. gada 25. novembrī plkst. 11.00, sēde joprojām organizējama attālināti. Darba kārtībā iekļaujams Finanšu ministrijas ziņojums par iespējām pilnveidot sabiedriskā labuma statusa piešķiršanas ietvaru, kā arī citi jautājumi atkarībā no aktualitātes un iespējām.

Sēdi slēdz: plkst. 13.49

Sēdes audio ieraksts pieejams Ministru kabineta *Youtube* kontā:
<https://www.youtube.com/watch?v=XCtFYkX8Akk>.

Sēdi vadīja:

Valsts kancelejas direktors, Memoranda padomes vadītājs	(paraksts*)	Jānis Citskovskis
---	-------------	-------------------

Sēdi protokolēja:

Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante sabiedrības līdzdalības jautājumos	(paraksts*)	Zane Legzdiņa-Joja
--	-------------	--------------------

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu